

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

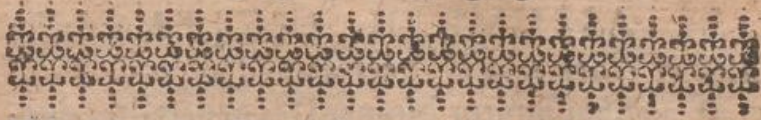
In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Tractatus III. In Secundum, Tertium, Et Quartum Præceptum Decalogi, De observatione, & violatione Juramentorum, Votorum, ac Festorum; Pietate, & Observantia Majorum. Textus II. Præcepti. Non assumes ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60022)

TRACTATUS III.

In

SECUNDUM, TERTIUM, ET QUARTUM PRÆCE- PTUM

DECALOGI,

*De observatione, & violatione Juramen-
torum, Votorum, ac Festorum; Pietate,
& Observantia Majorum.*

TEXTUS II. PRÆCEPTI.

*Non assumes Nomen Domini Dei tui in vā-
num. Exodi 20.*

EXPLICATIO PRÆCEPTI.

I.

Secundum etiam Præceptum in ter-
minis negativum, virtute & im-
plicitè affirmativum est; in illo
enim negativo: *Non assumes no-
men Domini Dei tui in vanum,*
virtualiter continetur hoc affir-
mativum: *assumes Nomen Domini Dei tui* in re-
verentia, & veritate. Dupliciter ergò genera-
tim contingit assumi, vel proferri Nomen Dei;
licitè & illicitè seu in vanum.

ASSUMPTIO LICITA.

II. **I**n reverentia & veritate, adeoque licite & sanctè assumitur Nomen Dei generaliter duobus modis: in contestationem affectûs nostri: & in testimonium veritatis. Assumptio Divini Nominis in contestationem affectûs nostri, erga Deum videlicet, contingit quadrupliciter, juxta quadruplicem virtutem erga Deum; nimirum 1. in contestationem Fidei, confitendo ipsum tanquam Deum, & Dominum nostrum coram hominibus; & spectat ad virtutem Fidei. 2. In contestationem Spei, ac fiduciæ nostræ erga Deum, invocando, & petendo beneficia, & favores à Deo; & sic spectat ad virtutem Spei, & Orationis. 3. In contestationem amoris & dilectionis nostræ erga Deum, qualis fuit assumptio S. P. N. Francisci: *Deus meus & omnia*; & sic spectat ad virtutem charitatis. 4. In contestationem nostræ erga Deum devotionis, cultûs, reverentiæ, honoris, gratitudinis, Deum honorando, laudando, prædicando, gratias agendo; & sic spectat ad virtutem Religionis, & Latriæ. Assumptio Divini Nominis in testimonium veritatis contingit etiam quadrupliciter. 1. In asserendo tantum; cum invocatur Nomen Dei præcisè in testimonium veritatis, seu verum esse, quod dicimus; & dicitur *juramentum assertorium*, 2. Promittendo: cum invocatur Nomen Dei ad confirmandam promissionem factam homini; & dicitur *juramentum promissorium*. 3. Vovendo: cum invocatur Nomen Dei, ipsique aliquid promittendo, aut ad confirmandam promissionem factam

Etiam ipsi Deo, & dicitur *votum*. 4. Adjurando; cum assumitur nomen Dei ad ipsum Deum, vel creaturam rationalem aliquam movendam ad aliquid agendum, vel non agendum; & dicitur *adjuratio*. His continentur omnes fines boni, quibus Nomen Domini assumere, proferre, & nominare licitum, bonum, sanctum, & meritorium est, vel saltem esse potest juxta dicenda.

ASSUMPTIO ILLICITA.

III. **I**n *vanum*, adeoque illicite nomen Dei assumite dicitur: 1. Qui aut nullo, aut 2. inutili, aut 3. indebito, aut 4. perverso fine Sacra sancta Nomina Dei, Christi JESU, vel Sanctorum profert, & nominat. 1. *Nullo fine*, utpote qui ex mera loquacitate, vel prava consuetudine absque omni advertentia, vel reflexione Religiosa, omniq; affectu reverentiæ Nomina Dei, JESU &c. proferunt. 2. *Inutili fine*, quando scilicet nulla prorsus est ratio necessitatis, utilitatis, vel congruitatis proferendi sacra Nomina extra, vel intra juramenta, v. g. qui ad singula ferè verba proferunt per *Deum*: *bey Gott / weiß Gott / straff mich Gott*. 3. *Indebito fine*, quando absque justa causa necessitatis proferuntur Nomina Dei & Christi, utpotè in juramentis ad res futes, promissiones leviculas confirmandas. 4. *Perverso fine*, idque dupliciter; ut supra. 1. ad contestationem pravi in Deum affectus: utpotè vel perfidiæ contra Fidem vel desperationis contra Spem, vel odii, & abominationis contra Charitatem Dei, vel cujusvis irreverentiæ, contemptus, ac despectus Dei, vel Divini honoris

contra Religionem, & Cultum Dei. Omnis talis assumptio Divini Nominis ex pravo affectu spectat ad blasphemiam contra Virtutem Religionis directè, & respectivè simul annexam habet malitiam vel hæresis, vel desperationis, vel odii Dei. De quibus patet ex latè dictis Tract. 2. de primo Præcepto. 2. Ad confirmationem falsitatis in perjuriis assertoriis, & promissoriis, in votis falsis, vel violatis &c.

RESOLUTIO.

IV. **S**ubstantia secundi præcepti Decalogi: *Non assumes &c.* est ex Virtute Religionis, & cultus Deo debiti, non nisi rationabiliter & religiosè assumere Nomen Domini, maxime in juramentis, & votis. Quod præceptum Divinum naturale, & positivum, quatenus affirmativum, est solum conditionatum: videlicet si jurandum, & Nomen Dei assumendum sit, id fiat rationabiliter, & reverenter: & si quid nomine Dei assumpto, juratum, vel promissum est, religiosè præstetur, juxta illud Jeremiae. 4. *Jurabis: vivit Dominus in veritate, & in judicio, & in justitia.* Absolutè verò, & quoad exercitium actus Nomen Domini assumere in juramento, vel voto, non solum non obligat pro semper, more aliorum præceptorum affirmativorum, verum etiam quò tale nullum omnino tempus determinat. Determinatur autem per alia præcepta, vel Divina, Charitatis, vel Justitiæ, v. g. ad servandam vitam proximi, vel etiam humana Ecclesiastica, vel civilia, ut patet in praxi. Quatenus verò negativum est, obligat ad semper, & pro

& pro semper, prohibens, ne unquam irrationabiliter & irreverenter assumatur Nomen Domini, & maximè in juramentis. *Res certa apud omnes.* Et hinc peccata contra secundum Præceptum Decalogi communiter ita enumerantur: 1. Assumptio Divini Nominis vana, inutilis, & indebita. 2. Omnis blasphemia in Deum, Sanctos &c. 3. Omnia perjuria, vel juramenta illicita. 4. Omnis violatio cujuscunque voti. Quoad primum sit hæc brevis.

REGULA.

V. **Q**uisquis nomen Dei, & Christi JESU &c. non ad contestationem pii erga Deum affectus, neque ad debitam confirmationem veritatis, sed nullo, vano, inutili, vel indebito fine, absque ratione & reverentia assumit, profert, nominat &c. peccat ad minus venialiter contra Virtutem Religionis, & Cultus Deo debiti. Similiter vanè assumens Nomina B. Virginis, Sanctorum, rerumque sacrarum &c. peccat venialiter contra Virtutem Dulciæ, aut Hyperdulciæ respectivæ; est enim irreverens, & irreligiosa tractatio rei sacræ per modum sacrilegii. *Dico autem ad minus veniale*, si enim deliberatè continuò fiat, ut generali quodam proposito ita vanè toties, quoties, assumendi sacra Nomina ob implicitum contemptum sacratissimorum Nominum, & facilè oriundum indè scandalum, etiam mortale fieri posse, dubium non est. De quo rectè noster March. *Tribunal, tom. 2. tract. 3. tit. 1. q. 4. append. 1.* monet eos, qui ad singula verba, ad risus, jocos, & alia vana consueverunt proferre sanctissima Nomina Dei, Jesu Christi, JE-

SU, Mariæ, sive ex levitate, sive ex hypocritica, & ficta devotione, quòd certissimè peccent venialiter, & ratione circumstantiarum, periculo peccati mortalis se exponant: sanctum enim est, dulce Nomen Jesu sapissimè nominare, sed religiosè, devotè non tantùm ore, sed corde, amore & pio affectu pleno, ut sit *JESUS mel in ore, in aure melos, in corde Fubilus.*

Quoad secundum, blasphemia directè militat contra Primum Præceptum Decalogi, præcipientem Deum Virtute Fidei, Spei, Charitatis, & Religionis in debito honore habendū, cui è diametro repugnat omnis blasphemia, ideòque ibi jam explicatum habes. Restant ergò pro secundo Præcepto explicanda juramenta & vota cum peccatis oppositis per tria capita. 1. De juramentis, & perjuriis, 2. De votis, & peccatis oppositis, 3. De votorum, & juramentorū cessatione, irritatione, dispensatione, commutatione. 4. Addetur de observatione, & violatione dierum Fæstorum circa Tertium Præceptum, & ob connexionem materiæ, fortè etiam Jejuniorum. Ac tandem (pro majore horum opusculorum æqualitater) Quartum Præceptū etiam in hoc statim Tractatu explicabunt Caput 5. de obligatione Pietatis, & observantiæ erga Majores. Et 6. de obligatione Charitatis & Misericordiæ erga proximum.

